

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACTH 2010

**AISTRIÚCHÁN
AR SCÉIM MHARCÁLA**

CUNTASAÍOCHT

ARDLEIBHÉAL

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT 2010

AISTRIÚCHÁN AR SCÉIM MHARCÁLA

CUNTASAÍOCHT

ARD LEIBHÉAL

AN ARDTEISTIMÉIREACTH CUNTASAÍOCHT 2010

AISTRIÚCHÁN AR SCÉIM MHARCÁLA ARD LEIBHÉAL

RÉAMHRÁ

Tá na réitigh agus an scéim mharcála do Chuntasaíocht Gnáthleibhéal ceangailte leis seo.

Tá na marcanna a leithdháiltear do gach líne/figiúr aibhsithe agus léirithe i lúbíní mar seo. [6]

Suimítear na marcanna do gach roinn/leathanach agus léirítear i gcearnóg mar seo iad.

40

Bíonn réitigh chuntasaíochta ríomhaireachtúil go príomha agus bíonn formhór na bhfigiúirí comhdhéanta de níos mó ná comhpháirt amháin. Mura bhfuil figiúr mar an gcéanna leis an réiteach, déanann na scrúdaitheoirí anailís ar chomhdhéanamh fhigiúr an iarrthóra agus dáileann siad roinnt marcanna do gach eilimint a bhí i gceart. Chun é seo a éascú, nuair is cuí, taispeántar comhdhéanamh na bhfigiúirí in oibríochtaí atá ceangailte leis an réiteach.

I roinnt ceisteanna Cuntasaíochta is féidir le hiarrthóirí roinnt cuir chuige agus formáidí malartacha a úsáid go bailí (e.g. Is féidir leis an Ráiteas Imréitigh Bainc tosú leis an bhfigiúr ráiteas bainc nó leis an iarmhéid chuntas bainc coigeartaithe). Tá na réitigh a sholáthraítear anseo bunaithe ar na cur chuigí a ghlacann formhór múinteoirí/iarrthóirí leo agus níl malairtí san áireamh. I gcásanna ina mbíonn gá le réiteach malartach, soláthraítear é do na scrúdaitheoirí, le gur féidir lán mharcanna a bhaint amach do chóireáil cuntasaíochta atá i gceart.

Uaireanta braitheann an réiteach ar pháirt amháin de cheist ar an bhfreagra a ríomhadh i bpáirt eile den cheist sin. Sa chás go mbíonn ríomh i roinn (a) mícheart, cuirtear é sin san áireamh i ranna a thagann ina dhiaidh sin.

Cuntasaíocht – Ardleibhéal – An Scéim Mharcála

Ceist 1

(a)

75

Cuntas Trádála, Brabúis agus Cailteanais don bhliain dár chríoch 31/12/2009 [1]

	€	€	€	€
Díolacháin				659,650 [3]
Lúide Costas Díolacháin				
Stoc 1/1/2009			63,200 [3]	
Móide Ceannacháin	W1		<u>429,900</u> [6]	
			493,100	
Lúide Stoc 31/12/2009	W2		<u>(70,600)</u> [5]	(422,500)
Ollbhrabús				237,150
Lúide Speansais:				
Riarachán				
Tuarastail agus Speansais Ghinearálta	W3	73,900 [7]		
Cíos		8,000 [3]		
Paitinní díscríofa	W4	12,320 [5]		
Dímheas – Foirgnimh		<u>18,600</u> [3]	112,820	
Díol agus Dáileadh				
Coimisiún		5,550 [3]		
Lascaine		1,600 [3]		
Fógraíocht	W5	300 [5]		
Cailteanas ar dhíol veain	W6	4,500 [6]		
Dímheas ar veaineanna	W7	<u>13,500</u> [5]	<u>25,450</u>	(138,270)
				98,880
Móide Ioncam Oibriúcháin				
Drochfhiach a gnóthaíodh				<u>900</u> [2]
Brabús Oibriúcháin				99,780
Ús Infheistíochta	W8			<u>2,400</u> [4]
				102,180
Lúide Ús Morgáiste	W9			<u>(8,640)</u> [5]
Glanbhrabús don bhliain				<u>93,540</u> [6]

Pionós: Lúide 2 x 1 marc mar gheall ar 2 ceannteideal faghta ar lár as an cuntas Brabúis agus Cailteanais.

(b)

Clár Comhardaithe amhail ar 31/12/2009

	Costas	Dímheas Carntha	Glan	Iomlán
	€	€	€	€
Sócmhainní Seasta Doláimhsithe				
Paitinní				49,280 [4]
Sócmhainní Seasta Inláimhsithe				
Foirgnimh	850,000 [1]		850,000	
Veaineanna Seachadta W10 W11	<u>114,000</u> [2]	<u>16,000</u> [3]	<u>98,000</u>	
	<u>964,000</u>	<u>16,000</u>	<u>948,000</u>	948,000
Sócmhainní Airgeadais				
Infheistíochtaí 4%				<u>120,000</u> [2]
				1,117,280
Sócmhainní Reatha				
Stoc		70,600 [2]		
Féichiúnaithe W12	50,500			
Lúide soláthar in aghaidh drochfhiach	<u>(1,800)</u>	<u>48,700</u> [3]		
Ús Infheistíochta Dlite		1,200 [2]		
Fógraíocht réamhíochta		<u>2,100</u> [2]	122,600	
Creidiúnaithe: Suimeanna dlite laistigh de bhliain amháin:				
Creidiúnaithe W13		120,700 [4]		
Ús morgáiste dlite		8,100 [2]		
ÍMAT/ÁSPC W14		4,400 [3]		
CBL		4,600 [2]		
Rótharraingt bainc W15		<u>12,900</u> [3]	<u>(150,700)</u>	<u>(28,100)</u>
				<u>1,089,180</u>
Maoinithe ag				
Creidiúnaithe: Suimeanna a bheidh dlite tar éis níos mó ná bliain amháin [1]				
Morgáiste Seasta 6%				180,000 [2]
Caipiteal agus Cúlchistí				
Caipiteal			495,000 [1]	
Móide Cúlchiste Athluachála W16			353,600 [3]	
Móide Glanbhrabús			<u>93,540</u>	
			941,940	
Lúide Tarraingtí W17			<u>(32,960)</u> [3]	<u>908,980</u>
				<u>1,089,180</u>

Ceist 1. Oibriucháin

1. Ceannacháin	465,200	-	36,000	+	700	=	429,900
2. Stoc Deiridh	75,400	-	4,800			=	70,600
3. Tuarastail & speansais ghinearálta	75,000	-	1,000	-	100	=	73,900
4. Paitinní	60,400	+	1,200	÷	5	=	12,320
5. Fógraíocht	2,400	-	2,100			=	300
6. Caillteanas ar dhíol veain	24,000	-	12,000	-	7,500	=	4,500
7. Dímhéas – Veaineanna Seachadta	8,250	+	750	+	4,500	=	13,500
	11,250	+	2,250				
	2,812.50	+	10,687.50				
8. Ús Infheistíochta	1,200	+	1,200			=	2,400
9. Ús Morgáiste	6,000	+	3,600	-	960	=	8,640
10. Veaineanna Seachadta	90,000	-	24,000	+	48,000	=	114,000
11. Dímhéas Carntha Veaineanna	10,000	+	13,500	-	7,500	=	16,000
12. Féichiúnaithe	50,000	+	500			=	50,500
13. Creidiúnaithe	120,000	+	700			=	120,700
14. ÍMAT & ÁSPC	5,400	-	1,000			=	4,400
15. Rótharraingt bainc	13,300	-	400			=	12,900
16. Cúlchiste athluachála	230,000	+	123,600			=	353,600
Dímhéas – Foirgnimh	105,000	+	18,600			=	123,600
17. Tarraingtí	32,000	+	960			=	32,960

Ceist 2

48

(a)

Réiteach brabús oibriúcháin le glansreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin

	€	
Brabús Oibriúcháin	179,000	[2]
Muirear dímheasa don bhliain	65,000	[3]
Caillteanas ar dhíol innealra	10,000	[5]
Ardú ar stoc	(18,000)	[2]
Ardú ar Féichiúnaithe	(8,000)	[2]
Ardú ar Chreidiúnaithe	<u>25,000</u>	[2]
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	<u>253,000</u>	[2]

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid Norris cpt don bhliain dar chríoch 31/12/2009

Gníomhaíochtaí Oibriúcháin	€	€	
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		253,000	[1]
Toradh ar infheistíochtaí agus seirbhísiú airgeadais	[1]		
Ús íoctha		(13,000)	[3]
Cánachas	[1]		
Cáin Chorparáide íoctha		(38,000)	[3]
Caiteachas caipitil agus infheistíocht airgeadais	[1]		
Infheistíochtaí	(35,000)		[2]
Íocaíochtaí chun sócmhainní seasta inláimhsithe a fháil	(75,000)		[2]
Fáltais ó dhíolachán sócmhainní seasta	<u>30,000</u>	(80,000)	[2]
Díbhinní cothromais íoctha	[1]		
Díbhinní íoctha i rith na bliana		(64,000)	[2]
Glan-insreabhadh airgid roimh Acmhainní Leachtaithe agus Maoiniú		58,000	
Bainistiú acmhainní lechtaithe	[1]		
Ceannach Urrúis Rialtais		(15,000)	[1]
Maoiniú			
Aisíoc Bintiúir	(80,000)		[1]
Fáltais ó Eisiúint Scaireanna	20,000		[1]
Fáltais ó Scairphréimh	<u>3,000</u>	(57,000)	[1]
Laghdú in airgead tirim		<u>(14,000)</u>	[2]
Réiteach glansreabhadh airgid le gluaiseacht i nglanfhiacha			
Laghdú ar airgead tirim i rith na tréimhse		(14,000)	[1]
Airgead tirim a úsáideadh le hacmhainní lechtaithe a cheannach		15,000	[1]
Airgead tirim a úsáideadh chun iasacht bintiúir a athcheannach		<u>80,000</u>	
Athrú ar ghlanfhiacha		81,000	
Glanfhiacha 1/1/2009		<u>(212,000)</u>	[1]
Glanfhiacha 31/12/09		<u>(131,000)</u>	[1]

Ceist 2 – ar lean.

12

(b) [6]

Taispeánann sé glan-insreabhadh airgid agus glan-eis-sreabhadh airgid i rith na bliana roimhe. Taispeánann sé nach gá go mbeadh brabúis comhionann le hairgead tirim i gcónaí. Cuidíonn sé le pleanáil airgeadais/Baintear úsáid as chun sreabhadh airgid amach anseo a thuar. Cuireann sé eolas ar fáil le leachtacht reatha a mheas.

[6]

Speansas airgid – laghdaíonn sé brabús agus airgead araon e.g. pá

Speansas neamhairgid – laghdaíonn sé brabús ach ní laghdaíonn sé airgead e.g. dímheas, soláthar in aghaidh drochfhiach

Oibriúcháin

Dímheas

Dímheas ar Innealra	55,000	
Dímheas ar Fhoirgnimh	<u>10,000</u>	
Dímheas don bhliain		65,000

Cailteanas ar dhiúscairt sócmhainní seasta

Costas meaisín a diúscaíodh	70,000	
Dímheas ar mheaisín a diúscaíodh	<u>30,000</u>	
Leabharluach	40,000	
Lúide dímheas ar dhiúscairt	<u>30,000</u>	
Cailteanas ar dhiúscairt		10,000

Cánachas

Cánachas dlite 31/12/2008	40,000	
Cánachas don bhliain 2009	<u>43,000</u>	
	83,000	
Lúide cánachas dlite 31/12/2009	<u>(45,000)</u>	38,000

Ús

Ús don bhliain 2009	18,000	
Lúide ús dlite 31/12/2009	<u>(5,000)</u>	13,000

Ceist 3

(a)

6

Cuntas na bhFeithiclí

1/1/2008	Iarmhaid t/a (W1)	166,000	[1]	01/08/2008	Diúscairt	56,000	[1]
1/8/2008	Banc agus trádáil insteach Uimh 4	<u>66,000</u>	[1]	31/12/2008	Iarmhaid t/s	176,000	
		<u>232,000</u>				<u>232,000</u>	
1/1/2009	Iarmhaid t/a	176,000		01/05/2009	Diúscairt	60,000	[1]
1/5/2009	Banc Uimh 5	<u>72,000</u>	[1]	31/12/2009	Iarmhaid t/s	188,000	[1]
		<u>248,000</u>				<u>248,000</u>	

(b)

32

An Cuntas Soláthair in aghaidh Dímheasa

[1]	01/08/2008	Diúscairt (W3)	33,047	[2]	01/01/2008	Iarmhaid t/a (W2)	76,016	[6]
	31/12/2008	Iarmhaid t/s	<u>64,300</u>		31/12/2008	Brabús & Cailteanas (W4)	21,331	[8]
			<u>97,347</u>				<u>97,347</u>	
[1]	01/05/2009	Diúscairt (W5)	31,328	[2]	01/01/2009	Iarmhaid t/a	64,300	
	31/12/2009	Iarmhaid t/s	<u>60,816</u>	[4]	31/12/2009	Brabús & Cailteanas (W6)	27,844	[8]
			<u>92,144</u>				<u>92,144</u>	
					01/01/2010	Iarmhaid t/a	60,816	

(c)

14

An Cuntas Diúscairthe Feithiclí

01/08/2008	Feithicil Uimh 1	56,000	[1]	01/08/2008	Trádáil isteach Soláthar in aghaidh Dímheasa	12,000	[2]
				31/12/2008	Brabús & Cailteanas	33,047	[2]
		<u>56,000</u>				<u>10,953</u>	[1]
						<u>56,000</u>	
01/05/2009	Feithicil Uimh 3	60,000	[1]	01/05/2009	Cúiteamh	20,000	[2]
31/12/2009	Brabús & Cailteanas	2,328	[1]		Trádáil isteach Soláthar in aghaidh Dímheasa	11,000	[2]
		<u>62,328</u>				<u>31,328</u>	[2]
						<u>62,328</u>	

(d)

8

- (i) Is ionann dímheas agus tomhas ar caitheamh nó ar cailteanas i luach an sócmhainne seasta mar thoradh ar chaitheamh agus cuimilt, imeacht aimsire, dífheidhmeacht nó eastóscadh [4]

- (ii) Is speansas é dímheas. Mura gcuirtear dímheas san áireamh sna cuntais deiridh is é an toradh a bheidh ar [4] ná go mbeidh na brabúis ró-luaithe agus ní thaispeánfaidh na glan-sócmhainní an leabharluach fíor sa chlár comhardaithe

Líon	Costas	Dímheas go 1/1/2008	Leabhar luach ar 1/1/2008	Dímheas do 2008	Leabhar luach ar 1/1/2009	Dímheas do 2009	Dímheas Iomlán	
1 Aonad	40,000 16,000	23,616 6,400	16,384 9,600	1,911 1,120	- -		25,527 7,520	33,047 W 3
2	50,000	24,400	25,600	5,120	20,480	4,096		
3	60,000	21,600	38,400	7,680	30,720	2,048		31,328 W 5
4	66,000	----	----	5,500	60,500	12,100		
5	72,000					9,600		
		76,016 (W2)		21,331 (W4)		27,844 (W6)		

(W1) 1/1/2008 Costas Comhardaithe 40,000 + 16,000 + 50,000 + 60,000 = **166,000**

Ceist 4

24

Cuntas Rialúcháin Creidiúnaithe Coigeartaithe

	€		€
Iarmhéid t/a	650 [2]	Iarmhéid t/a	54,225 [2]
Nóta Creidmheasa (i)	215 [4]	Ús (iii)	55 [5]
Iarmhéid t/s	54,253	Lascaine a dícheadaíodh (iv)	104 [5]
		Táille athstocála (vi)	84 [5]
		Iarmhéid t/s	650 [1]
	<u>55,118</u>		<u>55,118</u>
Iarmhéid t/a	650	Iarmhéid t/a	54,253

28

Sceideal Iarmhéideanna na gCuntas Creidiúnaithe

		€	€
Iarmhéid de réir liosta Creidiúnaithe			52,297 [4]
Móide Sonrasc	(ii)	1,350 [3]	
Ús	(iii)	90 [4]	
Lascaine a dícheadaíodh	(iv)	104 [4]	
Ceannacháin Airgid	(v)	900 [4]	2,444
			54,741
Asbhaint Coigeartú Nóta Creidmheasa	(i)	466 [4]	
Nóta Creidmheasa	(vi)	672 [4]	(1,138)
Iarmhéid de réir an Chuntais Rialúcháin choigeartaithe			<u>53,603</u> [1]

(c)

8

Earráidí sa chuntas rialúcháin nó sa sceideal ach nach raibh sa cheann eile [4]
Mura gcomhlánaítear an iontráil dhúbailte/earráidí sna mórleabhair [4]
Seoladh iomláin mhíchearta as fo-leabhair chuig an gcuntas rialúcháin

Ceist 5 (a)**(i) Cumhdach Úis**

$$\frac{\text{Glanbhrabús roimh ús}}{\text{Ús}} = \frac{65,000 + 30,000}{30,000} = 3.17 \text{ uair [8]}$$

(ii) Ceannacháin Airgid

$$\frac{\text{Creidiúnaithe} \times 12}{\text{Ceannacháin ar chreidmheas}} = \frac{2 \frac{77,000 \times 12}{2}}{2} = 462,000$$

(stoc tosaigh + ceannacháin – stoc deiridh = costas díolacháin)
 (Ceannacháin = 725,000 – 60,000 + 65,000 = 730,000)

$$\text{Ceannacháin Airgid} \quad 730,000 - 462,000 = \quad \mathbf{268,000 [10]}$$

(iii) Cumhdach díbhinne

$$\frac{\text{Glanbhrabús tar éis Díbhinn Tosaíochta}}{\text{Gnáthdhíbhinn}} = \frac{65,000 - 5,000}{45,000} = \mathbf{1.33 \text{ uair [8]}}$$

(iv) An Margadhphraghas

$$\frac{\text{An Margadhphraghas}}{\text{EPS}} = 10 \quad \frac{\text{Margadhphraghas}}{15} = 10 = \mathbf{150 \text{ cent [9]}}$$

(v) An Toradh Díbhinne

$$\frac{\text{Díbhinn in aghaidh scair} \times 100}{\text{An Margadhphraghas}} = \frac{11.25 \times 100}{150} = \mathbf{7.5\% [10]}$$

Bheadh **údar inní** ar na sealbhóirí bintiúir faoin méid seo a leanas:

Polasaí Díbhinne

[7]

Is é an cumhdach díbhinne ná 1.33 uair. Ba 1.4 uair a bhí cumhdach díbhinne na bliana seo caite. Tá an treocht sin ag éirí níos measa. Ba é 15c Díbhinn an Ghnáthscair an bhliain seo caite agus níl ann ach 11.25c an bhliain seo. Tá na díbhinní de €50,000 atá molta, bunaithe ar bhrabús de €65,000 na bliana seo, iomarcach. Ba chóir níos mó de na brabúis a choimeád ar mhaithe le bintiúir a aisíoc. Is é 75% an % den bhrabús atá á thabhairt amach. Ba é 71% an % a tugadh amach in 2008.

Urrús – Fíorluach na nAcmhainní

[7]

Tá na bintiúir urraithe ar na sócmhainní seasta. Bheadh spéis ag na sealbhóirí bintiúir i méid na sócmhainní lena chinntiú go bhfuil dóthain urrúis ann le haghaidh na hiasachta. Tá sócmhainní seasta ann de €20,000 ann agus orthu sin tá sócmhainní doláimhsithe ann de €180,000 rud a fhágann glansócmhainní de €640,000 gan sócmhainní doláimhsithe a chur san áireamh. Bheadh sé stuama fíorluach na sócmhainní seasta a chinntiú mar nach bhfuil díscríobh ar nós dímheas ann. Mhóthódh sealbhóirí bintiúir sábháilte, áfach, mar gheall ar an bhfarasbarr i luach na sócmhainní ar an iasacht de €300,000. Tá infheistíochtaí de €5,000 ann ach bheadh díomá ar na sealbhóirí bintiúir mar gheall air go bhfuil titim tagtha ar infheistíochtaí ón luach €120,000 a bhí orthu.

Brabúsacht

[7]

Is é 11.80% an toradh ar chaipiteal in úsáid do 2009. Ba é 13% an toradh an bhliain seo caite. Tharla titim 1.20% agus léiríonn an titim sin treocht mhífholláin. Má leanann an treocht sin ar ag ísliú, tá an riosca ann go gcaithfear sócmhainní seasta a dhíol leis na bintiúir a aisíoc. Tá seasamh brabúsach ag an gcuideachta mar go bhfuil an toradh de 11.80% níos fearr ná an toradh ó infheistíochtaí saor ó riosca de níos lú ná 5% agus go bhfuil sé os cionn ráta úis an bhintiúir 8%. Níl an chuideachta ag baint úsáid éifeachtach as acmhainní an bhliain seo.

Leachtacht

[7]

Tá fadhb leachtachta atá thar a bheith tromchúiseach ag an gcuideachta. Ba é 1:1 an mear-chóimheas an bhliain seo caite ach tá titim le 0.36:1 tagtha ar an mear-chóimheas na bliana seo. Níl ach 36c ar fáil don chuideachta anois chun gach €1 atá dlite sa ghearrthéarma a íoc. Léiríonn an cóimheas atá ag éirí níos measa an deacracht atá ann maidir le fiacha ar a n-áirítear ús a íoc amach anseo. Má leanann an treocht sin, beidh brú ar an gcumas atá ann ús a íoc agus ní bheadh maoiniú ar fáil le hinfeistíocht a dhéanamh ar mhaithe leis an iasacht a aisíoc.

Giaráil

[7]

Is cuideachta ghiarála íseal í seo. Bhí an ghiaráil ag 43.48% in 2009. In 2008 d'éirigh an ghiaráil níos measa ó 37% den chaipiteal iomlán. Ba é 4.7 uair a bhí an cumhdach úis ach tá sé síos go 3.2 uair anois. D'fhéadfadh an treocht sin atá ag éirí níos measa íocaíochtaí úis a dhéanamh níos deacra.

Earnáil

[5]

Tá tionchar atá thar a bheith diúltach ag staid fhoriomlán an gheilleagair atá ag éirí níos measa ar thionscal na déiríochta agus tá rioscaí ann freisin maidir leis an iomarca táirgeadh agus le hiomaíocht ar chostas íseal.

Níl mórán spreagadh ag baint leis na hionchais fhadtéarmacha sa tionscal déiríochta mar gheall ar thionchair ón taobh amuigh.

Ceist 5 (c)

15

Thabharfainn comhairle do mo chara **gan** scaireanna a cheannach in Hebe cpt ar na cúiseanna seo a leanas: [3]

Luach Scaireanna [4]

Tá luach scaireanna tite ó €1.80 go €1.50 [30c] ó 2009 agus is dócha go leanfaidh an ghluaiseacht anuas bunaithe ar fheidhmíocht na bliana reatha. Tá easpa muiníne sa stocmhargadh rud a d'fhéadfadh cur as don infheistíocht.

Díbhinní [4]

Is ionann an díbhinn in aghaidh na scaire agus 11.25c. Tá an díbhinn in aghaidh na scaire tite ó 15c. Tá an toradh díbhinne tite ó 8.3% go 7.5%. Cé go bhfuil an ráta go maith níl an treocht go maith..

Cúlchistí [2]

Tá an cumhdach díbhinne íseal agus tá sé ag titim. Ní an gnólacht ag coimeád a dhóthain brabúis chun cur le cúlchistí. Tá cumhdach díbhinne na cuideachta tite ó 1.4 uair to 1.33 uair.

Earnáil [2]

Níl tionscal na déiríochta ag feidhmiú go maith agus tá an todhchaí éiginnte.

Leachtacht

Tá fadhb thromchúiseach leachtachta ag an gcuideachta. Níl ach 36c ar fáil don chuideachta anois chun gach €1 atá dlite sa ghearrthéarma a íoc.

Brabúsacht

Tá brabúsacht ag éirí níos measa. Is é 11.80% an toradh ar chaipiteal in úsáid in 2009. Ba é 13% an toradh an bhliain seo caite. Tharla titim de 1.20% agus léiríonn an titim sin treocht mhífholláin.

Cóimheas Tuilleamh

Is ionann an cóimheas agus deich. Thógfadh sé 10 mbliana an praghas reatha a thuilleamh ar ais ag an tuilleamh reatha.

Ceist 6

18

Ráiteas Caipitil agus Cúlchistí mar a bhí ar 1/1/2009

	€	€
Sócmhainní		
Foirgnimh agus tailte (550,000 – 33,000)	517,000 [2]	
Trealamh (45,000 – 20,250)	24,750 [2]	
Mionbhus (50,000 – 30,000)	20,000 [2]	
Infheistíochtaí 5%	30,000 [1]	
Stoc sa siopa	3,300 [1]	
Stoc ola	1,600 [1]	
Glantachán ar chonradh réamhíochta	200 [1]	
Airgead tirim sa bhanc	<u>8,250</u> [1]	605,100
Dliteanais		
Creidiúnaithe do sholáthraithe	1,000 [1]	
Táillí cliant atá réamhíochta	4,000 [1]	
Iasacht	40,000 [1]	
Ús ar iasacht (14 mí @ 450 in aghaidh na míosa)	6,300 [2]	
Caipiteal Eisiithe	<u>320,000</u> [1]	(371,300)
Cúlchistí		<u>233,800</u> [1]

10

Cuntas Brabúis agus Cailteanais an tSiopa don bhliain dar chríoch 31/12/2009

Fáltais siopa		40,000 [1]
Lúide Speansais		
Costas earraí a díoladh (3,300 + 28,000 – 1,500)	29,800 [5]	
Solas agus Teas	250 [1]	
Árachas	800 [1]	
Teileafón	350 [1]	
Pá agus tuarastail (40% × 18,000)	<u>7,200</u> [1]	38,400
Brabús ón siopa		<u>1,600</u>

Cuntas Brabúis agus Cailteanais do bhliain dar chríoch 31/12/2009

Ioncam	€	€
Ús faighte	1,500 [1]	
Brabús ón siopa	1,600 [1]	
Táillí cliant	<u>339,500</u> [5]	342,600
Lúide Speansais		
Pá agus tuarastail (85,500 – 7,200)	78,300 [2]	
Árachas (6,400 – 800)	5,600 [2]	
Solas agus Teas	4,470 [5]	
Ceannacháin – soláthairtí	36,700 [3]	
Ús iasachta	1,800 [1]	
Níochán éadaí	2,000 [1]	
Teileafón (1,600 – 350)	1,250 [2]	
Drochfhiacha	600 [1]	
Dímheas – Foirgnimh	15,000 [1]	
Trealamh	9,000 [1]	
Mionbhus	9,200 [1]	
Cailteanas ar dhíol Bus	8,000 [1]	
Glantachán ar Conradh	<u>3,300</u> [3]	(175,220)
Glanbhrabús don bhliain		167,380 [4]
Móide Cúlchistí 1/1/2009		<u>233,800</u> [1]
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais 31/12/2009		<u>401,180</u>

Oibriúcháin**Táillí cliant**

An méid a fuarthas	340,000	
Táillí dlite 31/12/2009 (500 + 600 – 600)	500	
Réamhthaiscí	4,000	
Lúide táillí réamhíoctha	<u>(5,000)</u>	339,500

Solas agus Teas

Méid Íoctha	3,100	
Stoc ola 1/1/2009	1,600	
Leictreachas dlite	320	
Stoc ola 31/12/09	(300)	
Táille don siopa	<u>(250)</u>	4,470

Ceannacháin 35,900 + 1,800 – 1,000 36,700

Glantachán ar Conradh 3,500 + 200 – 400 3,300

Clár comhardaithe amhail ar 31/12/2009

	Costas	Dímheas	Glan
	€	€	€
Sócmhainní Seasta			
Foirgnimh agus tailte	900,000 [1]	-	900,000
Trealamh (45,000 + 15,000)	60,000 [2]	29,250 [2]	30,750
Mionbhus	<u>42,000 [1]</u>	<u>4,200 [2]</u>	<u>37,800</u>
	<u>1,002,000</u>	<u>33,450</u>	968,550
Infheistíochtaí			<u>30,000 [2]</u>
			998,550
Sócmhainní Reatha			
Ioncam infheistíochta dlite	500 [2]		
Stoc deiridh – siopa	1,500 [1]		
– ola	300 [1]		
Glantachán réamhíochta	400 [2]		
Táillí cliant dlite	<u>500 [2]</u>		3,200
Lúide Creidiúnaithe: suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain.			
Leictreachas dlite	320 [2]		
Réamhtaiscí cliant	5,000 [2]		
Banc	75,450 [2]		
Creidiúnaithe do sholáthraithe	<u>1,800 [2]</u>	<u>(82,570)</u>	<u>(79,370)</u>
			<u>919,180</u>
Maoinithe ag			
Scairchaipiteal agus Cúlchistí	Údaraithe	Eisithe	
Gnáthscaireanna	<u>450,000 [1]</u>	320,000 [1]	
Cúlchiste athluachála		198,000 [2]	
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais		<u>401,180</u>	919,180
			<u>919,180</u>

(e)

D'ardódh ardú de 10% i dtáillí cliant ioncam de €33,950.

Níl aon ghá ann táillí a ardú ar mhaithe le críocha inmhharthanachta nó brabúsachta.

Tá an chuideachta brabúsach mar go bhfuil an toradh ar chaipiteal in úsáid ag 18.4%, go háirithe leis an timpeallacht eacnamaíochta atá againn faoi láthair.

Tá an chuideachta ag giniúint go leor airgid. Tá an iasacht de €40,000, íochta ar ais acu, tá trealamh ceannaithe ar fiú €15,000 é, cuireadh €35,000 i dtreo an mhionbhus nua agus tá maoiniú de 58% déanta ó fháltais airgid i leith síneadh ar fiú €200,000 é.

Tá costais ag titim sa timpeallacht eacnamaíochta reatha, agus tá níos mó iomaíochta ann agus dá thoradh sin níor chóir go mbeadh ardú ag teacht ar tháillí.

Ceist 7**50****(a)**

	Dr	Sr
	€	€
(i) Banc	620 [2]	
Lascaine	40 [2]	
Creidiúnaí		660 [2]
Creidiúnaithe	300 [2]	
Airgead Tirim		300 [2]
Ar thaifeadadh é den seic obtha a d'eisigh Mac Cárthaigh agus íocaíocht de €300 in airgeadh tirim ar chuntas [1]		
(ii) Torthaí ceannacháin	1,500 [3]	
Creidiúnaithe	13,500 [3]	
Fionraí		15,000 [3]
Ar thaifeadadh é ar fheithicil mhótair a thabhairt ar ais agus ar nóta creidmheasa, táille athstocála san áireamh. [1]		
(iii) Fionraí	22,500 [3]	
Banc		22,500 [3]
Ceannacháin	7,500 [2]	
Caipiteal		7,500 [2]
Ar Chaipiteal é a tugadh isteach i bhfoirm veain mótaí agus cealú iontráil mhícheart sa chuntas bainc [1]		
(iv) Creidiúnaithe	450 [2]	
Feithiclí Mótair	450 [2]	
Fionraí		900 [2]
Deisiúcháin	450 [2]	
Banc/airgead tirim		450 [2]
Ar íocaíochtaí airgid iad ar dheisiúcháin a cuireadh chun sochair in earráid do chreidiúnaithe agus don chuntas feithiclí mótaí. [1]		
(v) Cíos – Brabús & Cailteanas	4,200 [2]	
An Cuntas Cíosa – an Clár Comhardaithe	1,050 [2]	
Caipiteal		5,250 [2]
Ar chistí príobháideacha iad a úsáidtear chun cíos dhá mhí dhéag a íoc don bhliain reatha agus cíos réamhíochta trí mhí. [1]		

(b)**6**

	<u>An Cuntas Fionraí</u>	
Banc (iii)	22,500 [2]	An difríocht bhunaidh 6,600
		Creidiúnaithe (ii) 15,000 [2]
		Creidiúnaithe (iv) 900 [2]
	<u>22,500</u>	<u>22,500</u>

(c)

14

Ráiteas Glanhrabús Ceartaithe

				€
	An Glanhrabús Bunaidh de réir na leabhar			81,200 [2]
Lúide	Lascaine	(i)	40 [2]	
	Ceannacháin a tugadh ar ais	(ii)	1500 [2]	
	Ceannacháin	(iii)	7,500 [2]	
	Deisiúcháin	(iv)	450 [2]	
	Cíos Brabús & Cailteanas	(v)	4,200 [2]	(13,690)
Glanhrabús Ceart				<u>67,510 [2]</u>

(d)

20

Clár Comhardaithe amhail ar 31/12/2009

	€	€	€
Sócmhainní Seasta			
Áitreabh		600,000 [1]	
Feithiclí mótaí (60,000+450)		60,450 [2]	
Trealamh		<u>30,000 [1]</u>	690,450
Sócmhainní Reatha			
Stoc (182,400 +6,600)	189,000 [2]		
Féichiúnaithe	38,200 [1]		
Airgead Tirim (1,000 – 300 – 450)	250 [2]		
Cíos	<u>1,050 [1]</u>	228,500	
Lúide Creidiúnaithe: suimeanna dlíte laistigh de 1 bhliain.			
Creidiúnaithe (56,000+360-13,500-450)	42,410 [3]		
Banc (31,000-620+22,500)	<u>52,880 [2]</u>	(95,290)	<u>133,210</u>
			<u>823,660 [1]</u>
Maoinithe ag			
Caipiteal (750,000+7,500+5,250)		762,750 [2]	
Glanhrabús Ceartaithe		<u>67,510</u>	
		830,260	
Lúide Tarraingtí		<u>6,600 [1]</u>	823,660
			<u>823,660 [1]</u>

(e)

10

Suim amháin a iontráil ar thaobh an dochair i gcuntas mórleabhar amháin agus suim dhifriúil a iontráil ar thaobh an tsochair de chuntas mórleabhar eile. [4]

Earráidí matamaitice – figiúirí agus breiseanna [3]

Gan ach breacadh a dhéanamh i dtaobh amháin den iontráil dhúbailte. [3]

Ceist 8**(a) Rialú stoic**

Ceannacháin in aonaid	Costas aonaid €	Ceannacháin ar chostas
3,000	@ €4	12,000
2,200	@ €6	13,200
<u>1,500</u>	@ €7	<u>10,500</u>
6,700		35,700

Díolacháin ar Chreidmheas Aonaid	Díolacháin ar Chreidmheas €	Díolacháin Airgid Aonaid	Díolacháin Airgid €	Díolacháin Iomlán Aonaid	Díolacháin Iomlán €
900 @ €9	8,100	1,200 @ €11	13,200	2,100	21,300
1,100 @ €10	11,000	1,300 @ €12	15,600	2,400	26,600
1,200 @ €10	12,000	1,200 @ €13	15,600	2,400	27,600
3,200	31,100	3,700	44,400	6,900	75,500

Stoc Deiridh in Aonaid Stoc Tosaigh 4,000 + Ceannacháin 6,700 – Díolacháin 6,900 = **3,800 aonad** [6]

Stoc Deiridh in €	1,500 @ 7	=	10,500 [2]
	2,200 @ 6	=	13,200 [2]
	100 @ 4	=	<u>400 [2]</u>
			<u>24,100 [4]</u>

Cuntas trádála don bhliain dar chríoch 31/12/2009

Díolacháin		75,500 [3]
Lúide Costas Díolacháin		
Stoc tosaigh	16,000 [2]	
Ceannacháin	<u>35,700 [3]</u>	
	51,700	
Stoc Deiridh	<u>24,100 [2]</u>	(27,600)
Ollbhrabús		<u>47,900 [4]</u>

(b) Costas Táirge agus Praghas Díola a Ríomh

33

	€	€
Ábhair dhíreacha		7,350.00 [2]
Pá díreach		
Roinn A (95 × 13)	1,235 [3]	
Roinn B (185 × 15)	2,775 [3]	
Roinn C (60 × 10)	<u>600</u> [3]	4,610.00
Forchostais athraitheacha		
Roinn A (95 × 15)	1,425 [2]	
Roinn B (185 × 17)	3,145 [2]	
Roinn C (60 × 22)	<u>1,320</u> [2]	5,890.00
Forchostais sheasta		
Roinn A (95 × 6)	570 [2]	
Roinn B (185 × 5)	925 [2]	
Roinn C (60 × 4)	<u>240</u> [2]	1,735.00
Forchostas Riarachán Ginearálta (340 x 5.50)		<u>1,870.00</u> [4]
Costas Iomlán (80% den phraghas díola)		21,455.00 [3]
Brabús (20% den phraghas díola)		<u>5,363.75</u>
Praghas Díola 100%		<u>26,818.75</u> [3]

(c) Tearc-ionsú agus ró-ionsú costas

17

<u>Roinn X</u>	<u>Roinn Y</u>	<u>Roinn Z</u>
<u>140,000</u>	<u>36,000</u>	<u>40,000</u>
35,000	45,000	20,000
= €4 in aghaidh U. M [3]	= €0.80 in aghaidh U.S [3]	= €2 in aghaidh U.S [3]

	<u>Roinn X</u>	<u>Roinn Y</u>	<u>Roinn Z</u>	<u>Iomlán</u>
Forchostais iarbhír tabhaithe	155,000 [1]	30,000 [1]	45,000 [1]	230,000
Forchostais Ionsúite	<u>160,000</u> [1]	<u>29,600</u> [1]	<u>50,000</u> [1]	<u>239,600</u>
Tearc-ionsú/ró-ionsú	<u>5,000</u>	<u>(400)</u>	<u>5,000</u>	<u>9,600</u>

Roinn X	Uaireanta Meaisín Iarbhír × ráta U.M. =	40,000 × €4	=	160,000
Roinn Y	Uaireanta Saothair Iarbhír × ráta U.S. =	37,000 × €0.80	=	29,600
Roinn Z	Uaireanta Saothair Iarbhír × ráta U.S. =	25,000 × €2	=	50,000

Bhí na costais a tabhaíodh €5,000 níos lú ná mar a bhíodhas ag súil leis/buiséadaithe dó agus mar sin tá brabús €5,000 níos mó ná mar a bhíodhas ag súil leis.

Bhí na costais a tabhaíodh €400 níos mó ná mar a bhíodhas ag súil leis/buiséadaithe dó agus mar sin tá brabús €400 níos lú ná mar a bhíodhas ag súil leis.

Bhí na costais a tabhaíodh €5,000 níos lú ná mar a bhíodhas ag súil leis/buiséadaithe dó agus mar sin tá brabús €5,000 níos mó ná mar a bhíodhas ag súil leis.

Bhí na costais fhoriomlána a tabhaíodh €9,600 níos lú ná mar a bhíodhas ag súil leis/buiséadaithe dó agus mar sin tá brabús €9,600 níos mó ná mar a bhíodhas ag súil leis. [2]

Ceist 9

61

Buiséadú Airgid Iúil go Nollaig

Fáltais	Iúil	Lún	M F	D F	Samh	Noll	Iomlán
Díolacháin ar Airgead a Taifeadh	155,800 ^[1]	163,400 ^[1]	212,800 ^[1]	220,400 ^[1]	231,800 ^[1]	239,400 ^[1]	1,223,600
Díolacháin ar Chreidmheas 1 mhí		123,000 ^[1]	129,000 ^[1]	168,000 ^[1]	174,000 ^[1]	183,000 ^[1]	777,000
Díolacháin ar Chreidmheas 2 mhí			123,000 ^[1]	129,000 ^[1]	168,000 ^[1]	174,000 ^[1]	594,000
	155,800	286,400	464,800	517,400	573,800	596,400	2,594,600
Íocaíochtaí							
Ceannacháin 1 mhí		93,100 ^[1]	102,900 ^[1]	117,600 ^[1]	122,500 ^[1]	161,700 ^[1]	597,800
Ceannacháin 2 mhí			95,000 ^[1]	105,000 ^[1]	120,000 ^[1]	125,000 ^[1]	445,000
Pá	40,000 ^[3]	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	240,000
Forchostas athraitheach	102,500 ^[1]	107,500 ^[1]	140,000 ^[1]	145,000 ^[1]	152,500 ^[1]	157,500 ^[1]	805,000
Forchostas seasta	44,200 ^[3]	44,200 ^[1]	44,200 ^[1]	44,200 ^[1]	44,200 ^[1]	44,200 ^[1]	265,200
Trealamh	48,000 ^[1]						48,000
Ús	330 ^[3]	330 ^[1]	330 ^[1]	330 ^[1]	330 ^[1]	330 ^[1]	1,980
	235,030	285,130	422,430	452,130	479,530	528,730	2,402,980
Airgead Glan	(79,230) ^[1]	1,270 ^[1]	42,370 ^[1]	65,270 ^[1]	94,270 ^[1]	67,670 ^[1]	191,620
Iasacht Banc	44,000 ^[1]						44,000
Iarmhéid tosaigh		(35,230) ^[1]	(33,960)	8,410	73,680	167,950	
Iarmhéid Deiridh	(35,230)	(33,960)	8,410	73,680	167,950	235,620 ^[3]	235,620

(b)

Cuntas Buiséadaithe Brabúis agus Cailteanais

13

	€	€
Díolacháin (80,500 @ 40)		3,220,000 ^[2]
Lúide Costas Díolacháin		
Ábhar	1,570,000 ^[1]	
Saothar (6 × 40,000)	240,000 ^[1]	
Forchostas athraitheach	805,000 ^[1]	
Forchostas seasta (6 × 44,200)	<u>265,200^[1]</u>	<u>(2,880,200)</u>
Ollbhrabús		339,800
Dímheas – trealamh	4,800 ^[1]	
Lascaine ceadaithe	<u>64,400^[2]</u>	<u>(69,200)</u>
		270,600
Móide Lascaine a fuarthas		<u>12,200^[1]</u>
		282,800
Lúide ús		<u>(1,980)^[1]</u>
Glanbhrabús		<u>280,820^[2]</u>

(c)

6

Is éard is athraitheas codarsnach ann ná nuair a bhíonn na costais iarbhír níos mó ná na costais buiséadaithe. D'fhéadfadh athraitheas codarsnach eascairt i gcostas a bhaineann le hábhar díreach mar gheall ar ardú ar phraghas ábhar nó ardú ar na cainníochtaí atá á n-úsáid

